

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen laiksi kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 69/1996 vp laiksi kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta. Eduskunta, jolle talous-

valiokunta on antanut asiasta mietintönsä n:o 8/1996 vp, on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Neuvoston asetuksessa kaksikäyttötuotteiden vientiä koskevan yhteisön valvontajärjestelmän käyttöön ottamisesta (EY) N:o 3381/94 ja neuvoston päätöksessä kaksikäyttötuotteiden viennin valvontaa koskevasta yhteisestä toiminnasta, jonka neuvosto on hyväksynyt Euroopan unionista tehdyn sopimuksen J.3 artiklan perusteella, (94/942/YUTP) säädetyn lisäksi on kaksikäyttötuotteiden vientiä, yhteisötoimituksia ja kauttakuljetusta rajoitettaessa (*vientivalvonta*) voimassa, mitä tässä laissa säädetään ja sen nojalla säädetään tai määrätään.

Tätä lakia ei sovelleta sellaisten kaksikäyttötuotteiden vientiin, joiden vientivalvonnasta säädetään tai määrätään muussa laissa taikka muun lain nojalla annetussa asetuksessa tai päätöksessä.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *kaksikäyttötuotteella* tuotetta, teknologiaa, palveluja ja muuta hyödykettä, jota normaalin siviililuontoisen käyttönsä tai sovellutuksensa ohella voidaan käyttää joukko-
tuhoaseiden tai niiden maaliinsaattamiseen tarkoitettujen ohjusjärjestelmien kehittelyyn tai valmistukseen taikka jolla voidaan edistää yleistä sotilaallista toimintakykyä;

2) *viennillä* kaksikäyttötuotteen toimittamista Euroopan yhteisön ulkopuolelle;

3) *yhteisötoimituksella* kaksikäyttötuotteen toimittamista toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon silloin, kun kyseessä on neuvoston päätöksen liitteessä IV tai V tarkoitettu tuote; ja

4) *kauttakuljetuksella* kaksikäyttötuotteen kuljettamista Suomen alueen kautta Euroo-

pan yhteisön ulkopuolelle tai neuvoston päätöksen liitteessä IV tai V tarkoitetun tuotteen kuljettamista Suomen alueen kautta toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon.

3 §

Luvanvaraisuus

Kaksikäyttötuotteen vienti, yhteisötoimitus ja kauttakuljetus on sallittu vain kauppa- ja teollisuusministeriön myöntämän luvan (*vientilisenssi*) perusteella. Lupa voidaan jättää myöntämättä:

1) jos Suomea koskevien kansainvälisten sopimusten, sitoumusten ja velvoitteiden noudattaminen sitä edellyttää;

2) jos Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisten tavoitteiden tai Suomen turvallisuus- etujen edistäminen sekä kansainvälisen turvallisuuden ylläpitämisen tukeminen sitä edellyttävät;

3) jos ulkomailta peräisin olevien strategisen vientivalvonnan piiriin kuuluvien tuotteiden saannin esteettömyyden varmistaminen tai niiden saantia koskevien ehtojen noudattaminen sitä edellyttää; tai

4) jos tavara tai palvelu on tuotu Suomeen jälleenvientirajoituksin tai -kieltoin.

Vientilisenssi tulee esittää tulliviranomaisille myös yhteisötoimitusten osalta.

Viennin luvanvaraisuuden osalta on lisäksi voimassa, mitä 4 §:ssä säädetään.

4 §

Tuoteluetteloon kuulumattoman tuotteen viennin ja yhteisötoimituksen luvanvaraisuus

Aiotaessa viedä Euroopan yhteisön ulkopuolelle tai toimittaa toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon tuotteita, palveluja tai muita hyödykkeitä, jotka eivät sisälly tämän lain nojalla annettuun tuoteluetteloon, on viennin ja yhteisötoimituksen yhteydessä esitettävä vientilisenssi, jos viejä on saanut kauppa- ja teollisuusministeriöltä ilmoituksen siitä, että tuote on tai se voi olla kokonaan tai osaksi tarkoitettu käyttöön, joka liittyy kemiallisten, biologisten tai ydinaseiden kehittämiseen, tuotantoon, käsittelyyn, käyttöön, ylläpitoon, varastointiin, havaitsemiseen, tunnistamiseen tai levittämiseen taikka tällaisten, asesulkujärjestelyjen alaan kuuluvien aseiden maaliinsaattamiseen soveltuvien ohjusten kehittä-

miseen, tuotantoon, ylläpitoon tai varastointiin.

Jos viejä tietää tai viejällä on syytä epäillä, että tuote on kokonaan tai osaksi tarkoitettu johonkin 1 momentissa mainittuun käyttöön, viejän tulee ilmoittaa asiasta kauppa- ja teollisuusministeriölle, joka päättää vientilisenssin tarpeellisuudesta.

5 §

Luvan peruuttaminen tai sen ehtojen muuttaminen

Kauppa- ja teollisuusministeriöllä on oikeus peruuttaa vientilisenssi tai muuttaa sen ehtoja, jos hakemuksessa on annettu virheellisiä tietoja tai jos olosuhteet ovat lisenssin myöntämisen jälkeen muuttuneet niin, että Suomen kansainväliset sitoumukset tai velvoitteet sitä edellyttävät.

6 §

Vientivalvontaneuvottelukunta

Periaatteellisesti merkittävien vientivalvontasuojien valmistelua varten on valtioneuvoston asettama vientivalvontaneuvottelukunta.

Neuvottelukunnan tehtävistä, jäsenten määrästä ja asettamisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

7 §

Tarkastus- ja tietojensaantioikeus

Kauppa- ja teollisuusministeriöllä, tulliviranomaisella ja veroviranomaisilla on oikeus niitä muutoin koskevien salassapitosäännösten estämättä antaa toisilleen sellaisia viejiä ja vietyjä kaksikäyttötuotteita koskevia tietoja, joita viranomaiset tarvitsevat valvontatehtävässään. Näitä tietoja voidaan luovuttaa Euroopan yhteisön valvontaviranomaisille.

Viejä, rahoituslaitos ja muu, jolla on hallussaan viennin valvontaa varten tarpeellisia tietoja, on velvollinen vaadittaessa antamaan 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille kirjanpitoa, kirjeenvaihtonsa ja muut valvontaa varten tarpeelliset tiedot.

Valvontaviranomaisten määräämillä henkilöillä on oikeus vientiehtojen noudattamiseen liittyvää valvontaa suorittaessaan tarkastaa viejien tiloissa tavaraa ja maastavietävän

tavaran valmistusta sekä viejien kirjanpitoa ja kirjeenvaihtoa. Jos tarkastus toimitetaan tarkastettavan luona, on tarkastajan käytettäväksi asetettava tarvittavat apuneuvot ja apulaiset. Kotirauhan piirissä tarkastus saadaan toimittaa vain, jos on perusteltua syytä epäillä asianomaisen syyllistyvän tämän lain vastaiseen rangaistavaksi säädettyyn menettelyyn.

Mitä 1—3 momentissa säädetään viejistä, koskee myös yhteisötoimittajia.

Tietoa, joka on hankittu tai muutoin saatu tämän pykälän nojalla, ei saa käyttää väärin eikä ilmaista sivulliselle.

8 §

Viennin, yhteisötoimitusten ja kauttakuljetuksen valvonta

Kaksikäyttötuotteiden vientiä, yhteisötoimituksia ja kauttakuljetusta valvoo tullilaitos.

9 §

Rangaistukset

Rangaistus tämän lain 3 ja 4 §:n tai viranomaisen niiden nojalla antaman määräyksen tahallisuudesta rikkomisesta tai sen yrittämisestä on säädetty rikoslain 46 luvun 1—3 §:ssä. Menettämisseuraamuksista on säädetty saman luvun 8—13 §:ssä.

Joka huolimattomuudesta rikkoo 4 §:n 2 momentissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden, on tuomittava *kaksikäyttötuotteiden vientivalvontailmoituksen laiminlyömisestä* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Viranomainen voi olla ryhtymättä toimenpiteisiin syylliseksi epäillyn saattamiseksi syytteeseen, milloin tekoa on sen haitallisuus ja siitä ilmenevä tekijän syyllisyys huomioon ottaen kokonaisuutena arvioiden pidettävä vähäisenä eikä yleinen etu vaadi syytetöimenpiteitä.

10 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta voidaan tarvittaessa antaa asetuksella.

Asetuksella voidaan säätää neuvoston päätöksen liitteen I tuotekatteen laajentamisesta. Valtioneuvosto voi päättää yleislisenssin käyttöoikeuden laajentamisesta.

Asianomainen ministeriö voi antaa tarkempia määräyksiä lisensiointimenettelystä ja lisensihakemukseen liitettävistä selvityksistä sekä asettaa lisenssin käytölle ehtoja.

11 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Tällä lailla kumotaan maan ulkomaankaupan ja taloudellisen kasvun turvaamisesta 15 päivänä helmikuuta 1974 annettu laki (157/74) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. Kumotun lain nojalla annettuihin vientilisensseihin sovelletaan kuitenkin edelleen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Muussa lainsäädännössä olevien kumottua lakia koskevien viittausten katsotaan tämän lain voimaan tultua tarkoittavan tämän lain vastaavaa kohtaa.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

rikoslain 46 luvun 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain 46 luvun 1 §:n 8 ja 9 kohta,
 sellaisina kuin ne ovat 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1522/94), sekä
lisätään 1 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa
 laissa, uusi 10 kohta seuraavasti:

46 luku

Säännöstelyrikoksista ja salakuljetuksesta

1 §

Joka rikkoo tai yrittää rikkoa

8) ulkomaankaupan hallinnosta sekä tark-
 kailu- ja suojatoimenpiteistä eräissä tapauk-
 sissa annetussa laissa (1521/94),

9) Euroopan yhteisöjen antamissa tuontia
 ja vientiä koskevista asetuksista tai

10) kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta
 annetussa laissa (/96)

säädettyä tai mainittujen säädösten nojalla
 annettua säännöstelymääräystä, on tuomitta-
 va *säännöstelyrikoksesta* sakkoon tai van-
 keuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 199 .

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 1996
